

ปัจจัยกำหนดการเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนไทย

นางสาวปาริชาติ สุโฆษสมิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-3861-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DETERMINATION OF AN INCREASE IN THAI HOUSEHOLD DEBT

Miss. Parichat Sukhossamit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics Program in Economics

Faculty of Economics
Chulalongkorn University

Academic year 2005

ISBN 974-14-3861-3

ปาริชาติ สุโขษสมิต : ปัจจัยกำหนดการเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนไทย. (THE DETERMINATION OF AN INCREASE IN THAI HOUSEHOLD DEBT) อ. ที่ปรึกษา: อ. ดร.ชโยดม สรรพศรี, 123 หน้า. ISBN 974-14-3861-3.

ภายหลังจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างต่อเนื่อง ภายใต้แรงขับเคลื่อนของการบริโภคภาคเอกชน การเพิ่มขึ้นดังกล่าวสอดคล้องกับระดับหนี้ครัวเรือนไทยที่เพิ่มสูงขึ้นในระดับที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน การก่อหนี้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้นมากในตลาดสินเชื่อที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการบริโภคสินค้าคงทน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย

วิทยานิพนธ์นี้จึงศึกษาปัจจัยสำคัญในการกำหนดการเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนไทยในปัจจุบัน เพื่อที่จะทราบถึงสาเหตุ ความเสี่ยง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายเพื่อป้องกันปัญหาหนี้ครัวเรือนไทยในอนาคต โดยใช้แบบจำลอง Overlapping Generation ที่มีครัวเรือน 10 ช่วงอายุ บริโภคสินค้าบ้านและสินค้าอุปโภคบริโภค ทั้งนี้ครัวเรือนมีข้อจำกัดในการกู้ยืมในตลาดสินเชื่อที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันในช่วงต้นของชีวิต ทำให้ต้องกู้ยืมในตลาดสินเชื่อที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ซึ่งค่าหนี้ที่ได้จากแบบจำลองถูกปรับให้สอดคล้องกับระดับหนี้ของไทย ได้แก่ หนี้ต่อรายได้ หนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้ หนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้ และดอกเบี้ยที่ต้องชำระหนี้ต่อรายได้ และดูผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับหนี้เหล่านี้

ผลจากศึกษาพบว่า อัตราดอกเบี้ยในตลาดสินเชื่อที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยในตลาดดังกล่าวและตลาดสินเชื่อที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งอัตราการเติบโตของรายได้ลดลงมากกว่าระดับอัตราดอกเบี้ยจะทำให้ครัวเรือนก่อหนี้ลดลง ส่วนการเพิ่มขึ้นในอัตราการเติบโตของรายได้ที่มีได้ คาดการณ์ การเพิ่มสัดส่วนการให้กู้เพื่อซื้อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ และการให้ความสำคัญต่อเวลาในอนาคตลดลงจะทำให้ระดับหนี้สูงขึ้น ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของรายได้และการให้ความสำคัญกับเวลาในอนาคตลดลงของครัวเรือนจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนไทยได้มากที่สุด และลักษณะโดดเด่นของหนี้ครัวเรือนไทย คือ สัดส่วนหนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยต่างๆ โดยผันผวนได้มากในระยะเวลาล้นซึ่งสอดคล้องกับระดับหนี้เพื่อการบริโภคที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน

จากผลดังกล่าว รัฐบาลจึงควรให้ความสำคัญแก่การรักษาส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยในทั้งสองตลาดให้อยู่ในระดับที่ไม่ต่ำจนเกินไป ควบคู่ไปกับผลักดันให้มีการเพิ่มสัดส่วนการกู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยที่ครัวเรือนได้รับจากการบริโภคเพิ่มขึ้นเนื่องด้วยการก่อหนี้ทำให้ครัวเรือนมีบ้านเป็นสินทรัพย์สะสม ที่สำคัญรัฐบาลควรระมัดระวังเมื่อใช้นโยบายส่งเสริมการขายตัวของเศรษฐกิจมหภาคเพื่อมิให้เกิดการคาดการณ์ว่าอัตราการเติบโตจะดำรงอยู่นานเพราะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของระดับหนี้จากค่าดุลยภาพตลอดไป และการที่สำคัญที่สุด คือ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการก่อหนี้และการออมแก่ครัวเรือนซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนได้อย่างแท้จริงในระยะยาว

สาขาวิชา..เศรษฐศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต...ปาริชาติ..สุโขษสมิต.....
ปีการศึกษา..2548..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4685578129 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: HOUSEHOLD DEBT / UNSECURED DEBT / OLG MODEL

PARICHAT SUKHOSSAMIT: THE DETERMINATION OF AN INCREASE IN THAI HOUSEHOLD DEBT. THESIS ADVISOR: CHAYODOM SABHASRI, Ph.D., 123 pp. ISBN 974-14-3861-3.

After the economic crisis in 1997, Thai economy has continuous grown with the consumption driven that results in the historical high level of household debt. An increase of household indebtedness, especially among poor ones, in the unsecured market is major source of financing household consumption in particular for durable goods.

The purposes of this thesis are to study the determination of a recently increase in Thai household debt to understand the cause and to assess the risk. This study uses a 10 periods Overlapping Generations Model assuming that a household relies on utilization of house and consumption good. Household is also assumed to face the constraint from borrowing in the secured market at the beginning of their lives so that they have to borrow in the unsecured market. Using calibrating technique, household debt is estimated to match with the steady state values of debt to income, secured debt to income, unsecured debt to income and debt service payment. Simulation is used to assess the change in these debt levels.

The findings are that a rising of the interest rate in the secured market, the premium rate between secured and unsecured market and a decreasing in the income growth to the level below the interest rate lead to restraint household borrowing. On the contrary, a rising in the unexpected income growth of households, an extending ratio for mortgage loan by commercial bank and an increasing in household's time preference result in higher borrowing and higher debt levels. Besides, the most influent factors to Thai household debt level are an increase in the unexpected income growth and in the time preference. Another remarkable result is that unsecured debt to income is highly sensitive to a change in every factor in a short time.

In conclusion, the policy recommendations are as follows; (1) controlling the premium rate between secured and unsecured market in the level that is not too low, (2) extending more suitable ratio of mortgage loan in the secured market so as to minimize the loans from the unsecured market, (3) being prudent in using macro economic policy in order that household's expectation will not be disguised and debt level will not rise to a new equilibrium, and (4) enhancing household understanding about borrowing and saving which leads to a sustainable solution of household indebtedness.

Field of Study .Economics.....Student's signature.....*Parichat Sukhossomit*
Academic year..2005.....Advisor's signature.....*Chayodom Sabhasri*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนมีอาจทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จลุล่วงได้หากปราศจากการสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่าย ขอขอบพระคุณ ดร.ชโยดม สรรพศรี ที่ให้โอกาสผู้เขียนในทุกๆ ด้าน ในการลงมือทดลอง และให้คำปรึกษาที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการรอกงามทางวิชาการ ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.จูน เจริญเสียง ดร.มนชยา อรุยศ และ ดร.พงษ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม ที่สนับสนุนให้ผู้เขียนได้มีโอกาสทำในวิธีการศึกษาเช่นนี้ และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งและทำให้ผลการศึกษามีความสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ดร. เกียรติพงศ์ อริยปรัชญา และ Mr.Sebastian Barnes ที่ให้ข้อมูลและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการศึกษาคั้งนี้ ขอขอบคุณพระคุณ รศ.สมบูรณ์ รัตนพนาสุวรรณ ดร.สมประวิณ มั่นประเสริฐ และ อาจารย์ธานี ชัยวัฒน์ ที่ให้คำชี้แนะด้านต่างๆ ซึ่งช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณทศพล อภัยทาน คุณสุระชัย เชื้อลิ้นฟ้า คุณวีระยุทธ กาญจนชูฉัตร คุณกณิณสุคนธ์ ทาระ คุณณิศรา จรุงรัตน์ คุณสรรรุสภา ศรีวรศาสตร์ คุณพราวพรรณ ประทุมชาติ คุณศิวพงศ์ ธีระอำพนธ์ คุณกวิณทร์ ภูพกสกุล คุณสุรศักดิ์ ธรรมโม คุณกฤษฎา บำรุงวงศ์ คุณณัฐ อมรภิญโญ คุณธัญญาลักษณ์ เตชะพิชิตโชค คุณชญานิศ รุ่งกมล และเพื่อนๆ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิตทุกคน ที่ให้กำลังใจ คำแนะนำ และความช่วยเหลือด้านต่างๆ เป็นการให้ที่มีได้หวังสิ่งตอบแทนที่เอื้ออำนวยให้ผู้เขียนสามารถผ่านอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์มาได้ด้วยดี และขอขอบคุณพี่ๆ เจ้าหน้าที่ห้องศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์และหลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิตทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจทุกท่าน และขอให้ผลแห่งความดีนั้นจงบังเกิดแก่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณน้า คุณอา ครูบาอาจารย์ทุกท่านที่เคยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมทั้งผู้มีพระคุณในชีวิตของผู้เขียนทุกท่านที่มีอาจเอ่ยนามได้หมด ความรัก ความเมตตาอันบริสุทธิ์ที่ได้รับจากทุกๆ ท่านเป็นแรงบัลดาลใจอันสำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้เขียนมีความเพียรและความอดทนที่จะทำงานที่รักให้สำเร็จ และหากมีข้อผิดพลาดอันใดที่ปรากฏขึ้นในวิทยานิพนธ์นี้ผู้เขียนยินดีที่จะน้อมรับไว้ทั้งหมด

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	14
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	14
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	18
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	18
1.4 ข้อจำกัดของการวิจัย.....	19
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	20
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	22
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย	22
1.8 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการศึกษา	23
บทที่ 2 หนี้ครัวเรือน และภาพรวมของหนี้ครัวเรือนไทย	24
2.1 ความหมายของหนี้ครัวเรือน	24
2.2 ประเภทของหนี้ครัวเรือน	24
2.3 ภาพรวมของหนี้ครัวเรือนไทย.....	26
2.4 สรุปผลการศึกษาภาพรวมหนี้ครัวเรือนไทย.....	37
บทที่ 3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและวรรณกรรมปริทรรศน์.....	39
3.1 แนวคิดและทฤษฎี.....	39
3.2 วรรณกรรมปริทรรศน์	43
3.3 สรุปผลการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและการพัฒนาแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา.....	49
บทที่ 4 วิธีการศึกษา	52
4.1 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	52

4.2 วิธีการวิเคราะห์แบบจำลอง	65
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
5.1 การปรับแบบจำลอง	69
5.2 การวิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงจากตัวแปรต่างๆ (Simulation)	73
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	111
6.1 สรุปผลการศึกษา	111
6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	113
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	118
รายการอ้างอิง	120
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	123

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 5.1 ค่าตัวแปรที่อธิบายหนี้ใน Steady State	70
ตารางที่ 5.2 ค่าที่ได้จากการปรับแบบจำลอง (Calibration Values)	71
ตารางที่ 5.3 สรุปผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรที่ส่งผลต่อตัวแปรต่างๆ ในแบบจำลอง	106
ตารางที่ 5.4 สรุปผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรที่ส่งผลต่อตัวแปรต่างๆ ในแบบจำลอง (ต่อ).....	107
ตารางที่ 5.5 ค่าตัวแปรเกี่ยวกับหนี้ที่ได้จากการศึกษาของไทยเทียบกับสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ	108
ตารางที่ 5.6 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดการเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนไทยเทียบกับผลการศึกษาในประเทศอื่นๆ	109
ตารางที่ 5.7 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดการเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนไทยเทียบกับผลการศึกษาในประเทศอื่นๆ (ต่อ)	110

สารบัญญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 ส่วนประกอบของ GDP ของไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544- 2548 ไตรมาสที่สาม (พันล้านบาท).....	15
ภาพที่ 1.2 มูลค่าหนี้เฉลี่ยของแต่ละครัวเรือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 – 2547 (บาท)	16
ภาพที่ 1.3 การใช้จ่ายเงินกู้ของครัวเรือนในปี พ.ศ. 2546 (จำแนกตามวัตถุประสงค์)	17
ภาพที่ 1.4 การใช้จ่ายเงินกู้ของครัวเรือนในปี 2547 (จำแนกตามวัตถุประสงค์)	17
ภาพที่ 2.1 หนี้ครัวเรือนไทย(บาท) และอัตราการเติบโตของหนี้ (ร้อยละ) ตั้งแต่ปี 2539 - 2547 ..27	
ภาพที่ 2.2 สัดส่วนหนี้ต่อรายได้ของครัวเรือนไทย (เท่า) ตั้งแต่ปี 2539 ถึงปี 2547	27
ภาพที่ 2.3 ครัวเรือนไทยที่มีหนี้ (อัตราร้อยละ) ทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี 2539 – 2547	28
ภาพที่ 2.4 ครัวเรือนที่มีหนี้ (อัตราร้อยละ) ตั้งแต่ปี 2539 - 2547 จำแนกตามภาค.....	29
ภาพที่ 2.5 แหล่งเงินกู้ของครัวเรือนในปี 2545 และ 2547.....	29
ภาพที่ 2.6 สัดส่วนการใช้จ่ายเงินสินเชื่อที่กู้ยืมตั้งแต่ปี 2539-2547 จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้	30
ภาพที่ 2.7 สัดส่วนหนี้ของครัวเรือนในปี 2547 (ร้อยละ) จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้หนี้... 31	
ภาพที่ 2.8 รายได้และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน (บาท) ของครัวเรือนไทย ปี 2547	33
ภาพที่ 2.9 สัดส่วนของการบริโภคต่อรายได้ของครัวเรือนไทยในปี 2547 (เท่าของรายได้)	33
ภาพที่ 2.10 หนี้เฉลี่ยของครัวเรือน (เฉพาะครัวเรือนที่มีหนี้) และสัดส่วนของหนี้ต่อรายได้	34
ภาพที่ 2.11 สัดส่วนของหนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Unsecured Debt-Income Ratio) ต่อ รายได้ของครัวเรือนไทยในปี 2547 (เท่าของรายได้).....	35
ภาพที่ 2.12 หนี้เพื่อซื้อที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Secured Debt) ในปี 2547 (บาทต่อปี)	36
ภาพที่ 2.13 สัดส่วนครัวเรือนที่มีหนี้บ้านในปี 2547 จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคม	36
ภาพที่ 2.14 หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนและอัตราการเติบโตหนี้และของรายได้ระหว่างปี 2539 และ 2547 จำแนกตามอาชีพของครัวเรือน	37
ภาพที่ 3.1 สมมุติฐานวงจรชีวิต	41
ภาพที่ 5.1 การบริโภคของครัวเรือนในปี 2547 และ การบริโภคของครัวเรือนจากแบบจำลอง (บาท/เดือน)	72
ภาพที่ 5.2 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ต่อสัดส่วนหนี้ต่อรายได้ของ	

ครัวเรือนไทย (สัดส่วนเท่าของรายได้).....	74
ภาพที่ 5.3 ผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยต่อ.....	74
ภาพที่ 5.4 อัตราการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของหนี้ต่อรายได้ มูลค่าดอกเบี้ยที่ชำระหนี้ต่อรายได้ หนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้ และหนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้ เมื่อมี การเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้คาดการณ์ในอัตราดอกเบี้ย (สัดส่วนเท่า)	76
ภาพที่ 5.5 การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยต่อการเปลี่ยนแปลงการบริโภคสินค้าอุปโภคบริโภคของ ครัวเรือนกลุ่มอายุต่างๆ (เท่าจากปีฐาน 2545).....	77
ภาพที่ 5.6 การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยต่อการเปลี่ยนแปลง (เท่า) การบริโภคสินค้าบ้านของ ครัวเรือนกลุ่มอายุต่างๆ (เท่าจากปีฐาน 2545).....	78
ภาพที่ 5.7 อัตราดอกเบี้ย MRR และส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและอัตราดอกเบี้ย MRR	79
ภาพที่ 5.8 ผลกระทบของการเพิ่มขึ้นในส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ได้คาดการณ์ต่อการ เปลี่ยนแปลงของสัดส่วนหนี้ต่อรายได้ของครัวเรือนไทย (สัดส่วนเท่าของรายได้).....	80
ภาพที่ 5.9 ผลกระทบของการเพิ่มขึ้นในส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ได้คาดการณ์ต่อการ เปลี่ยนแปลงของสัดส่วนดอกเบี้ยที่ต้องชำระหนี้ต่อรายได้ (สัดส่วนเท่าของรายได้)	80
ภาพที่ 5.10 อัตราการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของหนี้ต่อรายได้มูลค่าดอกเบี้ยที่ชำระหนี้ต่อ รายได้หนี้ ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้และหนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นในส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย (สัดส่วนเท่าของรายได้)	82
ภาพที่ 5.11 ผลของการลดลงของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยต่อการเปลี่ยนแปลงในการบริโภคสินค้า อุปโภคบริโภคของครัวเรือน (เท่าจากปีฐาน 2545).....	83
ภาพที่ 5.12 ผลของการลดลงของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยต่อการเปลี่ยนแปลงในการบริโภคสินค้า บ้านของครัวเรือน (เท่าจากปีฐาน 2545)	84
ภาพที่ 5.13 การเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของหนี้ต่อรายได้เมื่อมีการเพิ่มขึ้นในอัตรา การเติบโตของรายได้ (สัดส่วนเท่า).....	85
ภาพที่ 5.14 การเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของดอกเบี้ยที่ต้องชำระหนี้ต่อรายได้เมื่อมีการเพิ่มขึ้น...	86
ภาพที่ 5.15 อัตราการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของหนี้ต่อรายได้ มูลค่าดอกเบี้ยที่ชำระหนี้ต่อ รายได้ หนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้ และหนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้	

เมื่อมีการเพิ่มขึ้นในอัตราการเติบโตของรายได้ (สัดส่วนเท่าของรายได้).....	87
ภาพที่ 5.16 ผลของอัตราการเติบโตของรายได้ที่เพิ่มขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงในการบริโภคสินค้าอุปโภคบริโภคของครัวเรือน (เท่าจากปีฐาน)	89
ภาพที่ 5.17 ผลของอัตราการเติบโตของรายได้ที่เพิ่มขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงในการบริโภค สินค้าบ้านของครัวเรือน (เท่าจากปีฐาน 2547)	90
ภาพที่ 5.18 ผลของการลดลงในอัตราการเติบโตของรายได้และการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยต่อระดับหนี้ต่อรายได้ (เท่าของรายได้).....	91
ภาพที่ 5.19 ผลของการลดลงในอัตราการเติบโตของรายได้และการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยต่อระดับดอกเบี้ยที่ต้องชำระหนี้ต่อรายได้ (เท่าของรายได้).....	92
ภาพที่ 5.20 อัตราการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของหนี้ต่อรายได้ มูลค่าดอกเบี้ยที่ชำระหนี้ต่อรายได้ หนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้ และหนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อรายได้ มีการลดลงในอัตราการเติบโตของรายได้ และการเพิ่มขึ้นในอัตราดอกเบี้ย (สัดส่วนเท่าของรายได้).....	93
ภาพที่ 5.21 ผลของอัตราการเติบโตของรายได้ที่ลดลงและอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงการบริโภคสินค้าอุปโภคบริโภคของครัวเรือน (เท่าจากปีฐาน)	94
ภาพที่ 5.22 ผลของอัตราการเติบโตของรายได้ที่ลดลงและอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงการบริโภคสินค้าบ้านของครัวเรือน (เท่าจากปีฐาน).....	95
ภาพที่ 5.23 ผลของการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ให้กับคนในช่วงอายุ 20 – 29 ปีจากร้อยละ 60 เป็นร้อยละ 70 ต่อการเปลี่ยนแปลงตัวแปรวัดระดับหนี้ครัวเรือนประเภทต่างๆ	96
ภาพที่ 5.24 ผลของการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ให้กับคนในทุกช่วงอายุเป็นร้อยละ 90 ต่อการเปลี่ยนแปลงตัวแปรวัดระดับหนี้ครัวเรือนประเภทต่างๆ .	97
ภาพที่ 5.25 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนการให้กู้ยืมเพื่อซื้อบ้านของธนาคารพาณิชย์เป็นร้อยละ 90 ต่อการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนการกู้ยืมในสินเชื่อชนิดต่างๆ	98
ภาพที่ 5.26 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในค่าสัดส่วนการให้กู้ยืมในสินเชื่อแก่ทุกๆ ครัวเรือน เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 90 ต่อการเปลี่ยนแปลงในการบริโภคสินค้า (ประมาณการณจากค่าในปี 2547)	99

ภาพที่ 5.27 ผลของการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของครัวเรือนในการให้ความสำคัญกับเวลาใน อนาคตลดลงต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรวัดระดับหนี้ประเภทต่างๆ.....	100
ภาพที่ 5.28 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของครัวเรือนในการให้ความสำคัญกับ เวลาในอนาคตเป็น 0.042 ต่อการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนการกู้ยืมในสินเชื่อบริษัทต่างๆ (ประมาณการณั้จากค่าในปี 2547)	101
ภาพที่ 5.29 ผลของการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของครัวเรือนในการให้ความสำคัญกับเวลาใน อนาคตมีค่าเป็น 0.06 ต่อการเปลี่ยนแปลงตัวแปรวัดระดับหนี้ประเภทต่างๆ (ประมาณ การณั้จากค่าในปี 2547)	103
ภาพที่ 5.30 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของครัวเรือนในการให้ความสำคัญกับ เวลาในอนาคตเป็น 0.06 ต่อการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนการกู้ยืมในสินเชื่อบริษัทต่างๆ .	104
ภาพที่ 5.31 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงใน ต่อการเปลี่ยนแปลงในในพฤติกรรม ของครัวเรือนในการให้ความสำคัญกับเวลาในอนาคตเป็น 0.06 ต่อการบริโภคสินค้า..	105